

**Huvudman**

Västerås kommun  
buf@vasteras.se

**Beslut**

Datum 2025-11-04

Dnr 2025:6180

Sida **1 (13)**

## Ärendet

Tillsyn av anpassad grundskola Önstaskolan i Västerås kommun

## Beslut

### Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Västerås kommun att senast den **4 februari 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande anmälan av kränkande behandling och särskilt stöd samt senast den **10 augusti 2026** vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande undervisningen bedrivs av legitimerade och behöriga lärare.

Om Västerås kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

### Västerås kommun ska vidta följande åtgärder

#### Undervisning bedrivs av legitimerade och behöriga lärare

1. Se till att undervisningen bedrivs av legitimerade och behöriga lärare, om lärarna inte omfattas av något undantag från dessa krav. Huvudmannen ska i samband med redovisning av vidtagna åtgärder den 10 augusti 2026 inkomma med de annonser från samtliga rekryteringsförsök som genomförts under perioden från den 4 november 2025 till den 9 augusti 2026. Om huvudmannen avser att för undervisningen använda lärare utan legitimation och/eller rätt behörighet ska huvudmannen i redovisningen ange vilken undantagsbestämmelse beslutet grundar sig på samt inkomma med en motivering kring varför bestämmelsen är tillämpligt i det aktuella fallet. (2 kap. 13 § skollagen, 2 kap. 13–15 a och 16 §§ förordning [2011:326] om behörighet och legitimation för lärare [behörighetsförordningen]).

#### Anmälan om kränkande behandling

1. Se till att lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband

med verksamheten anmäler detta till rektorn. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit från den 4 november 2025 till den 3 februari 2026. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 4 februari 2026 (6 kap. 10 § skollagen).

### **Särskilt stöd**

1. Se till att beslut om särskild undervisningsgrupp, enskild undervisning och anpassad studiegång fattas av rektorn. Rektorns beslut för de elever som har placering i särskild undervisningsgrupp, enskild undervisning eller anpassad studiegång ska bifogas redovisningen av vidtagna åtgärder den 4 februari 2026. (3 kap. 9, 11 och 12 §§ skollagen).
2. Se till att det av alla åtgärdsprogram framgår när beslutade åtgärder ska följas upp respektive utvärderas samt vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Huvudmannen ska inkomma med de tre senast beslutade åtgärdsprogrammen i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder den 4 februari 2026 (3 kap. 9 § skollagen).

### **Områden utan konstaterade brister**

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser elevhälsans kompetenser, undervisningen bedrivs under ledning av lärare och anställning av lärare som saknar legitimation.

### **Redovisning av åtgärder**

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2025:6180) i de handlingar som sänds in.

## **Om ärendet**

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Önstaskolan anpassad grundskola följer gällande bestämmelser om undervisning bedrivs av legitimerade och behöriga lärare, undervisningen bedrivs under ledning av lärare, anmälan om kränkande behandling, särskilt stöd, elevhälsans kompetenser och anställning av lärare som saknar legitimation.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, resurspedagoger, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 18 september 2025 och 19 september 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. anställningskontrakt och åtgärdsprogram. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

## Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

## Föreläggande

### Undervisning bedrivs av legitimerade och behöriga lärare

#### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har inför tillsynen granskat skolans lärarförteckning och scheman. Av inkommen lärarförteckning framgår att skolan saknar lärare med behörighet att undervisa i den anpassade grundskolan. Rektorn bekräftar i intervju att den anpassade grundskolan saknar behöriga lärare och att det åtminstone saknats under de två åren som rektorn arbetat på skolan.

Av intervju med rektorn framgår också att det är svårt att rekrytera behörig personal till den anpassade grundskolan. Rektorn uppger att skolan till viss del använder sig av grundskolans lärare och att dessa lärare är behöriga för undervisning i dessa ämnen. Det gäller undervisning i bild, musik, idrott och teknik som bedrivs av lärare från grundskolan.

Av inkommen lärarförteckning och scheman framgår att resterande undervisning på den anpassade grundskolan bedrivs av ytterligare fyra lärare. En av dessa lärare har en grundlärarexamen med behörighet i engelska, matematik och naturorienterade ämnen i årskurs 1–7. Läraren undervisar enligt lärarförteckningen och skolans scheman i naturorienterade ämnen och matematik. Undervisning i slöjd, hem- och konsumentkunskap, samhällsorienterade ämnen, svenska och engelska

bedrivs enligt lärarförteckning och scheman av tre lärare som saknar lärarlegitimation.

Av intervju med resurspedagoger och lärare framkommer att varje klass har en lektion i veckan i "värdegrund" och att denna undervisning är en del av samhällsorienterade ämnen. Vid granskning av elevscheman framkommer att årskurs 7 och 9 undervisas 60 minuter i veckan i värdegrund och årskurs 8 undervisas 55 minuter i veckan i värdegrund. Enligt lärare och resurspedagoger är det personal som saknar lärarlegitimation som planerar och genomför undervisningen samt deltar i bedömningen och betygsättningen av eleverna.

Enligt rektorn genomförde skolan senast en rekrytering inför läsåret 2024/25. Då sökte skolan efter två lärare med behörighet för undervisning i årskurs F-6, mot målgruppen anpassad grundskola, men inte behörighet för att undervisa på den anpassade grundskolan i annonsen. Ingen rekrytering av legitimerade och behöriga lärare genomfördes inför läsåret 2025/26. Rektorn uppger vidare att hon på rekommendation av annan rektor träffat en behörig lärare med anställning på en annan skola inom huvudmannens organisation för en eventuell anställning eftersom personen inte trivdes på nuvarande skola, men att personen tackade nej till att börja på skolan.

Av huvudmannens yttrande till Skolinspektionen framgår att senast skolan försökte rekrytera legitimerade och behöriga lärare till den anpassade grundskolan var i oktober 2022. Vidare framkommer det av yttrandet att skolan från och med den 7 oktober 2025 till och med den 19 december 2025 anställt en speciallärare med inriktning mot intellektuell funktionsnedsättning. Specialläraren har enligt huvudmannen anställts via Västerås kommuns vikarieförmedling via en spontan ansökan till rektorn från läraren själv. Vidare av yttrandet framgår att specialläraren ska arbeta som speciallärare mot samtliga årskurser i den anpassade grundskolan och att uppdraget är att undervisa elever i behov av särskilt stöd, enskilt eller i mindre grupp. Specialläraren ska också utreda elevers kunskapsutveckling och identifiera pedagogiska behov.

Av inkommen lärarförteckning framgår också att det finns tre lärare som saknar legitimation och som är anställda som lärare på den anpassade grundskolan. Skolinspektionen har tagit del av och granskat anställningskontrakten för de tre olegitimerade lärarna. Av anställningskontrakten framgår att de olegitimerade lärarna är anställda under en tidsbegränsad period om högst ett år.

### **Rättslig reglering**

Endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. (2 kap. 13 § skollagen)

För att vara behörig att undervisa i anpassade grundskolan i årskurs 7–9 krävs utöver en behörighetsgivande lärarexamen, även att läraren har en speciallärarexamen med specialisering mot intellektuell funktionsnedsättning. Kravet på speciallärarexamen gäller inte lärare som har avlagt en äldre behörighetsgivande examen om den omfattar inriktning eller specialisering mot utvecklingsstörning (inriktning eller specialisering mot intellektuell funktionsnedsättning). Läraren måste därutöver vara behörig att undervisa i det ämne han eller hon undervisar i. För att bli behörig att undervisa i anpassade grundskolan i årskurs 7–9 gäller samma behörighet som för att undervisa i grundskolan mot arbete i årskurs 4–6. En sådan lärare är endast behörig att undervisa i det eller de ämnen som omfattas av lärarens examen. (2 kap. 13–16 §§ förordning [2011:326] om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare)

Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna, får en annan lärare eller förskollärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen, och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En sådan person får bedriva undervisning under högst ett år i sänder. (2 kap. 18 § skollagen)

Endast den som har legitimation får anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning. (2 kap. 20 § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår att huvudmän har en skyldighet att för undervisning använda lärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som han eller hon ska bedriva. Det övergripande syftet med reglerna är att så långt som möjligt säkerställa att elever får undervisning av lärare som har en utbildning för den undervisning de bedriver. Ambitionen ska vara att eleverna alltid undervisas av lärare som har en utbildning för den undervisning som de bedriver. Vidare anges att läraren är den enskilt viktigaste faktorn för elevernas resultat och att studier visar att lärares ämneskompetens och didaktiska kompetens är avgörande för att eleverna ska nå goda resultat (prop. 2009/10:165, s. 261–262, 269 och 649).

Av förarbetena till skollagen framgår vidare att för att få använda en annan lärare i den befintliga organisationen, i enlighet med undantagsregeln, bör det vara tillräckligt att det i huvudmannens organisation inte finns någon lärare med rätt utbildning tillgänglig. Handlar det om nyrekrytering bör huvudmannen naturligtvis så långt möjligt anställa lärare med en utbildning avsedd för den undervisning läraren ska bedriva (prop. 2009/10:165, s. 268f). Vidare framgår i förarbetena att en person som enligt huvudregeln inte får användas för att bedriva en viss undervisning får användas för detta under högst ett år i sänder. I normalfallet bör det

vara till terminens eller läsårets slut. Huvudmannen är efter denna tid skyldig att på nytt försöka finna en lärare som har en utbildning som är avsedd för undervisningen (prop. 2009/10:165, s. 653).

### **Skolinspektionens bedömning**

Av utredningen framgår inte annat än att lärare som saknar legitimation anställs på visstid, och inte tillsvidare. Skolinspektionen bedömer därmed att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område och att ärendet avslutas i denna del.

Skolinspektionen bedömer dock att det finns brister i skolans arbete med att se till att undervisningen bedrivs av legitimerade och behöriga lärare.

Av utredningen framgår att undervisningen i slöjd, hem- och konsumentkunskap, samhällsorienterade ämnen, svenska och engelska bedrivs av fyra lärare som saknar legitimation. Vidare bedrivs undervisningen i naturorienterade ämnen och matematik visserligen av en lärare som har legitimation men som saknar behörighet för undervisning i den anpassade grundskolan. Det har av utredningen även framkommit att skolan helt saknar lärare med behörighet att undervisa i den anpassade grundskolan och att skolan inte har genomfört några rekryteringsförsök för att anställa legitimerade och behöriga lärare sedan oktober 2022.

Det framgår visserligen av huvudmannens yttrande att skolan nu anställt en speciallärare med specialisering mot intellektuell funktionsnedsättning via kommunens vikarieförmedling från oktober 2025 till och med december 2025. Det framgår dock av yttrandet att speciallärarens uppdrag är att undervisa elever i behov av särskilt stöd i enskild eller mindre grupp. Huvudmannens yttrande förändrar därmed inte Skolinspektionens bedömning eftersom ordinarie undervisning fortfarande bedrivs av lärare som saknar behörighet för den undervisningen som de bedriver. Vidare framgår det av utredningen att rektorn på rekommendation av annan rektor har träffat en lärare från en annan skola inom huvudmannens organisation för en eventuell anställning. Denna omständighet förändrar inte heller Skolinspektionens bedömning.

Av skollagen och förarbeten framgår att huvudregeln är att endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisning. Om det inte finns någon sådan lärare att tillgå inom huvudmannens organisation får en annan lärare bedriva sådan undervisning. Användandet av olegitimerade och obehöriga lärare ska endast ske undantagsvis och sådana lärare får högst undervisa ett år i sänder. Huvudmannen är efter denna tid skyldig att på nytt försöka finna en legitimerad och behörig lärare för den aktuella undervisningen. Härvid ingår bland annat att försöka rekrytera behöriga lärare så att eleverna i så

hög utsträckning som möjligt får undervisning av lärare med behörighet för aktuell skolform, ämnen och årskurser.

Huvudmannen har inte genomfört några rekryteringsförsök av legitimerade och behöriga lärare till den anpassade grundskolan trots att skolan saknar behöriga lärare. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att det är en brist att huvudmannen inte sett till att undervisningen på den anpassade grundskolan bedrivs av legitimerade och behöriga lärare.

### **Anmälan om kränkande behandling**

#### **Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Av intervjuer med elever, resurspedagoger, lärare och elevhälsan framkommer att det sker kränkningar på skolan. Enligt resurspedagoger och lärare har eleverna ett fult ordspråk och kan använda nedvärderande ord mot varandra. Elever uppger bland annat att de blir utsatta för kränkande behandling av elever som tillhör grundskolan, exempelvis genom nedsättande ord.

Av intervju med resurspedagoger, lärare och personal från elevhälsan framkommer att de känner till att elever känner sig utsatta av elever på grundskolan, bland annat att de blivit kallade för "CP-barn" och "sär-barn". Av intervjuerna framkommer att dessa händelser inte anmäls som kränkande behandling eftersom personalen inte alltid vet exakt vilken elev på grundskolan som utförde kränkningen. Av intervju med rektorn framkommer att hon känner till att elever upplever sig utsatta av elever från grundskolan och att det inte alltid anmäls som kränkande behandling. Rektorn uppger vidare att hon kan tänka sig att det inte anmäls eftersom personalen i förbifarten kanske inte vet vilken elev det var, men menar att detta också är en ursäkt för att inte göra en anmälan eftersom det går att ta reda på vilken elev det var.

Av intervju med resurspedagoger och elevhälsan framkommer vidare att en elev som blivit utsatt för kränkande behandling själv får bestämma huruvida läraren ska upprätta en anmälan om kränkande behandling eller inte. Enligt elevhälsan upprättas ingen anmälan innan det är avstämt med eleven, oavsett om eleven är ledsen över händelsen. Av intervju med rektorn framkommer att hon känner till att kränkningar har hanterats på det viset. Enligt rektorn arbetar skolan med en förskjutning så att det inte ska läggas i elevens knä att bestämma eftersom det är den vuxnas ansvar att bedöma och hantera kränkningar.

Vidare av intervju med personal från elevhälsan framkommer att det finns rutiner som beskriver hur personal ska agera vid kränkande behandling

men att dessa i praktiken inte fungerar. Enligt elevhälsan är skolan dåliga på att anmäla kränkande behandling och att dokumentera på rätt sätt, men menar att kränkningar upptäcks och hanteras. Rektorn medger vid intervjun att det är otydligt hur kränkande behandling ska anmälas men att de jobbar på att skapa rutiner och förankra dem. Rektorn säger att det för viss personal är en självklarhet att anmäla kränkande behandling men inte för alla. Vidare uppger rektorn att hon vet att det förekommer fler kränkningar än vad som anmäls men att skolan har en plan för arbetet.

### **Rättslig reglering**

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap 10 § skollagen)

### **Skolinspektionens bedömning**

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att anmäla kränkande behandling till rektorn.

Av utredningen framgår att det sker kränkande behandling på skolan och att personal upptäcker och hanterar kränkningarna. Det framkommer dock att personal inte alltid anmäler alla kränkningar som de får kännedom om till rektorn. Utredningen visar bland annat att elever upplevt sig utsatta för kränkande behandling av elever på grundskolan och att detta inte anmälts som kränkande behandling trots kännedom hos personal. Vidare har utredningen visat att personal låter eleven som utsatts för kränkande behandling själv bestämma huruvida personalen ska upprätta en anmälan om kränkande behandling eller inte, ett förfarande som sker trots att eleven upplevt sig som kränkt. Utredningen visar också att rektorn känner till att det förekommit fler kränkningar än vad som anmälts.

Av skollagen framgår att lärare och annan personal, som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, är skyldig att anmäla detta till rektorn. Att lärare och annan personal i verksamheten inte anmäler alla uppgifter om kränkande behandling till rektorn är därmed en brist.

Skolinspektionen ser allvarligt på att flera elever uppger sig ha blivit utsatt för kränkande behandling av elever på grundskolan med anledning av deras skolformstillhörighet och att samtliga intervjugrupper varit medvetna om

detta men inte anmält händelserna som kränkande behandling. Det är viktigt att alla kränkningar anmäls till rektorn, som i sin tur anmäler till huvudmannen, så att huvudmannen får en samlad bild av de kränkningar som har skett på skolan. Det är huvudmannen som har det yttersta ansvaret för arbetet mot kränkningar i verksamheterna och som kan uppmärksamma och rikta resurser till verksamheter där det finns problem.

### **Särskilt stöd**

#### **Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Av intervju med resurspedagoger, lärare och elevhälsa framkommer att det finns en elev på skolan som ges enskild undervisning och anpassad studiegång. Enligt uppgifter från resurspedagoger och lärare har eleven haft enskild undervisning i cirka två år. Vidare framkommer det att den anpassade studiegången innebär att eleverna har kortare skoldagar. Av intervju med elevhälsan framgår att eleven har utretts för behov av särskilt stöd men att stödåtgärderna inte är beslutade inom ramen för ett åtgärdsprogram.

Vidare av intervju med elevhälsan framkommer att det finns en annan elev på skolan som har ett åtgärdsprogram sedan maj 2024 men att åtgärdsprogrammet inte har följts upp eller avslutats som det borde. Vid intervju med rektorn bekräftas att eleven har ett åtgärdsprogram då eleven läste integrerat på den anpassade grundskolan men att åtgärdsprogrammet inte har uppdaterats eller följts upp.

Skolinspektionen har i samband med skolbesöket begärt att få ta del av eventuella åtgärdsprogram. Rektorn uppger i samband med överlämnandet av dokumenten att eleven som ges enskild undervisning och anpassad studiegång har utretts för behov av särskilt stöd men att åtgärdsprogram saknas. Av åtgärdsprogram för eleven som läser integrerat på den anpassade grundskolan framgår beslutade stödåtgärder och vem som är ansvarig för respektive åtgärd. Datum för när beslutade åtgärder ska följas upp samt utvärderas framgår inte av åtgärdsprogrammet. Vidare framgår inte vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Av dokumentgranskningen framgår att skolans rektor beslutade om åtgärdsprogrammet den 14 maj 2024.

#### **Rättslig reglering**

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive

utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 §, i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 11 a § eller i form av anpassad studiegång enligt 12 §. (3 kap. 9 § skollagen).

Om det finns särskilda skäl, får ett beslut enligt 9 § för en elev i grundskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till. (3 kap. 11 § skollagen)

Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen. (3 kap. 12 § skollagen)

### **Skolinspektionens bedömning**

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med särskilt stöd.

Det har av utredningen framkommit att det finns en elev på skolan som ges särskilt stöd trots att utarbetat åtgärdsprogram saknas. Av utredningen framgår bland annat att eleven får långtgående och ingripande åtgärder i form av enskild undervisning och anpassad studiegång. Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Att åtgärdsprogram utarbetas är bland annat viktigt för att det ska vara tydligt för elevens vårdnadshavare vad åtgärder innebär och att vårdnadshavarna har möjlighet att överklaga beslutet om åtgärdsprogram. Att skolan ger elever särskilt stöd utan att rektorn har beslutat om åtgärder inom ramen för ett åtgärdsprogram är därmed en brist.

Av utredningen framgår vidare att åtgärdsprogram saknar uppgifter om när beslutade åtgärder ska följas upp samt vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Enligt skollagen ska det av ett åtgärdsprogram framgå när beslutade åtgärder ska följas upp och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Att det finns åtgärdsprogram på skolan som saknar dessa uppgifter är en brist.

### **Val av ingripande**

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen). Västerås kommuns verksamhet vid Önstaskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller undervisning bedrivs av legitimerade och behöriga lärare, , anmälan om kränkande behandling och särskilt stöd. Det finns därför skäl att förelägga Västerås kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

## **Områden utan konstaterade brister**

### **Elevhälsans kompetenser**

#### **Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Av intervjuer med resurspedagoger, lärare och rektorn framkommer att elevhälsan består av skolsjuksköterska, skolkurator, skolpsykolog samt en specialpedagog som är under utbildning på specialpedagogprogrammet. Enligt elevhälsan finns även en skolläkare som bokas vid behov av skolsköterskan.

Vid intervju med elevhälsan framgår att den person som nämnts som specialpedagog inte själv vill uppge att hen har den rollen, bland annat eftersom personen inte har några specialpedagogiska arbetsuppgifter. Personen bekräftar att hen studerar till specialpedagog. Av intervju med rektorn framkommer att specialpedagogen är ny i rollen och inte vet vad som förväntas i uppdraget. Vidare har andra anställda haft svårt att se personen som specialpedagog eftersom hen inte är färdigutbildad. Rektorn menar dock att rollen finns men att det finns en osäkerhet kring vad som gäller.

### **Rättslig reglering**

För eleverna i anpassade grundskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog eller speciallärare (2 kap. 25 § skollagen).

### **Skolinspektionens bedömning**

Skolinspektionen bedömer att elevhälsans kompetenser består av skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog. Visserligen har det av utredningen framkommit otydligheter kring specialpedagogs roll inom elevhälsan. Skolinspektionen bedömer dock att det är visat att det för specialpedagogiska insatser finns specialpedagog att tillgå. Det har således inte framkommit annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område och ärendet avslutas därför i denna del.

### **Undervisningen bedrivs under ledning av lärare**

#### **Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Av dokumentgranskning framgår att skolan har tre anställda resurspedagoger/socialpedagoger, som är kopplad till respektive klass på skolan. Av intervju med resurspedagoger och lärare framkommer att resurspedagogernas roll är att stötta undervisande lärare, exempelvis genom att sitta bredvid vissa elever i klassrummet som behöver ett lugn under lektioner. Vidare framkommer det att resurspedagogerna utgör ett socialt stöd för eleverna eftersom de är med eleverna under hela skoldagen. Lärare uppger att det är lärarna som håller i alla lektioner och som ansvarar för bedömning och betygsättning.

#### **Rättslig reglering**

I skollagen avses med begreppet undervisning sådana processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till skollagen och som syftar till utveckling och lärande genom att elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden (1 kap. 3 § skollagen).

En legitimerad lärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver (2 kap. 15 § skollagen).

Eleverna ska genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen (5 kap. 2 § skolförordningen).

Av förarbetena till skollagen framgår att i definitionen av undervisningsbegreppet ligger också att lärandeprocessen sker under ledning av lärare. Med detta menas inte att dessa måste vara närvarande i undervisningslokalen eller motsvarande all lektionstid. Tanken är dock att

för att en aktivitet ska klassas som undervisning måste en lärare ha det övergripande ansvaret för det som ska göras (prop. 2009/10:165 s. 633).

Av förarbeten till skollagen framgår också att legitimerade lärare har ett individuellt ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver och ska kunna ställas till svars vid eventuella brister i den professionella yrkesutövningen. Lärare som inte är legitimerade har självfallet också ett ansvar för att bedriva en så bra undervisning som möjligt, men i dessa fall är det rektorn som ytterst är ansvarig (prop. 2010/11:20 s. 82).

### **Skolinspektionens bedömning**

Det har av ovan redovisade omständigheter inte framkommit annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet avslutas därför i denna del.

**X** Erica Underwood

---

Beslutsfattare  
Signerat av: Erica Underwood

**X** Ida Wredh

---

Föredragande  
Signerat av: Ida Wredh

I ärendets slutgiltiga handläggning har även utredaren Martina Gregic Hansson medverkat.